

See teema käsitleb noorte aktivismi. Esiteks annan mõned üksikasjad noorte aktivismi kohta üldiselt ja seejärel keskendun eriti noorte aktivismile meedias. Käsitlen selliseid teemasid nagu: Mis on noorte aktivism, miks see on oluline, millised on noorte aktivismi vormid, kuidas noortest aktivistid saavad.

Topic: Youth Activism

01

➤ Some details about Youth Activism in general

02

➤ Youth activism in the realm of the media

03

➤ What is youth activism, why is it important, what forms of youth activism are there, how do young people become activists, how to use social media as a tool for youth activism

Mis on noorte aktivism?

Niisiis, mis on noorte aktivism? Alustame noorte aktivismi selgest ja lihtsast definitsioonist. Laias laastus tähendab aktivism tegevust sotsiaalsete muutuste nimel – aktivism hõlmab proteste, propageerimist, teabe levitamist ja teadlikkuse tõstmist. Tavaliselt peame noorte aktivismile mõeldes silmas noori aktiviste, kes protestivad lapstööjõu, keskkonnakaitse, loomaõiguste, Palestiina tunnustamise ja muu vastu. Või kaldusime minevikus omistama aktivismi natside vastupanule, kodanikuõiguste eest võitlemisele, Vietnami sõjavastastele protestidele 1970. aastatel USA-s ja 1968. aasta üliõpilaste protestidele kogu Euroopas.

Nagu ilmselt kõigi definitsioonide puhul, näib aktivismi defineerimine olevat selge, kuid kui me läheme üksikasjadesse, kipuvad asjad minema keerulisemaks. Paljud poliitilised osalejad ja kodanikuaktiivsusega tegelejad kasutavad aktivismi mitmel erineval viisil. Seega, kuigi me kipume seda seostama rahutuste või protestidega tänavatel, rõhutavad teadlased, et aktivism võib hõlmata nii tegevusi, mis on suunatud erinevatele teadmiste, ressursside ja kogemuste vormidele, mis võimaldavad noortel aktivismiga tegeleda. Näiteks selles mõttes, kuivõrd selle kursuse eesmärk on anda noortele mõjuvõimu ja pakkuda neile kasulikke tööriistu tegutsemiseks, on see ka teatud mõttes aktivism, kui kasutada seda laiemat määratlust. Niisiis, nagu kirjutab Ron Kassimir mõjukas noorte aktivismi käsitlevas raamatus:

"Noorte aktiivsus võib ulatuda valimistel hääletamisest kuni revolutsioonides osalemiseni, kodanikuharidusega kokkupuutest väitlusklubides osalemise, vabatahtliku töö ja teenuste osutamiseni, erakondade nimel töötamisest allkirjade kogumiseni poliitilistele liidritele petitsiooni esitamiseks. " Teadlastel on aga laiem määratlus ja nad rõhutavad, et "aktivism on kodanikuaktiivsus ning haridus ja kogemused, mis valmistavad noort ette kodakondsusega kaasnevateks rollideks, õigusteks ja kohustusteks, on osa protsessist."

Kuid paljude noorte ja end aktivistideks pidavate inimeste jaoks tähendab aktivism siin spetsiifilisemat ja aktiivsemat osalemist järgmistes: protestiüritused ja otsesed aktsioonid, vägivaldne, aga ka vägivaldne; käimasolevad propageerimiskampaaniad võimsate institutsioonide või valitsuste, rahvusvaheliste korporatsioonide ja rahvusvaheliste institutsioonide poliitika ja käitumise muutmiseks; tarbijate ja teiste turujõu kasutajate boikoteerimine muutuste läbiviimiseks ning teabe kogumine ja levitamine, mille eesmärk on mõjutada meedia tähelepanu ja avalikkuse teadlikkust murettekitavates küsimustes.

Aktivistide seisukohalt on aktivism vaid üks kodanikuaktiivsuse vorm ja mitte kõige levinum. See tähendab tegevust, mis väljendab mingit rahulolematust, tegevust, mis tahab asju muuta. Sellise aktiivsusega ei tegele palju noori – tegelikult ei hääleta palju noori ja palju vähem noori on selles mõttes aktivistid võrreldes hääletajatega. Kuid sellise aktivismi tähtsust ei saa mõõta lihtsalt selles osalevate inimeste arvuga. Hiljutised USA protestid, nagu Occupy Wall Street või anti globalistlik liikumine, on väga tõhusad ja neil võivad olla ülemaailmsed tagajärjed. Ja isegi kui aktivism ei too koheseid muutusi, tõstab see teadlikkust ning mõjutab paljude inimeste poliitilisi vaateid ja käitumist.

Teine küsimus, millega peame arvestama, on see, kas aktivism on hea asi. Kas saab olla halba aktivismi? See sõltub meie seisukohast ja sellele küsimusele ei saa universaalselt vastata.

Näiteks nende jaoks, kes on abordi vastu, on abordivastane kampaania kindlasti hea, samas kui neile, kes rõhutavad naiste õigust valida, kas nad soovivad last saada või mitte, võib sellist aktivismi pidada halvaks asjaks. Samuti, kuigi me kipume seostama terminit aktivism positiivsete, progressiivsete ja emantsipatiivsete eesmärkidega, on ka selliseid tegevusi nagu parempoolne aktivism, pagulasvastane kampaania, mis sobib ka aktivismi definitsiooniga. Seega on raske ette ja lõplikult öelda, mis on aktivism ja eriti öelda, et aktivism on vajalik hea asi.

Üks autor illustreerib seega aktivismi määratlemise raskusi, võttes näiteks RAP-muusika. Nimelt räägib RAP-muusika sageli rassismist ja esitab väljakutse rasside erinevustele Ameerikas. Vanemad räppmuusikud või bändid, nagu Ice T või Public Enemy, ründasid samuti ägedalt Ameerika süsteemi ja pidasid neid isegi ohuks. Nii et selles mõttes, et nad tegelevad mõne põletava probleemiga, võib RAP-i seega vaadelda kui aktivismi. Teised aga väidavad, et RAP-muusika ei ole orienteeritud muutuste edendamisele, et see lihtsalt tõstatab probleeme, samas kui aktivism peab hõlmama tegevussuunda. Lõpuks on neid, kes väidavad ka, et RAP-muusika on hävitav, samas kui aktivism peab olema konstruktiivne. Niisiis, nagu näete, kui hakkate põhjalikumalt mõtlema selle üle, mis võib tegelikult kvalifitseeruda aktivismiks, muutub see kontseptsioon keerulisemaks ja illusoorsemaks.

Arvestada tuleb ka sellega, et aktivismi vormid on erinevates kohtades erinevad – demokraatlikes riikides elavate inimeste jaoks on avalikud protestid või miitingud tüüpilised aktivismi vormid. Kuid nende jaoks, kes elavad autoritaarse võimu all, on need rahulolematuse väljendamise või muutuste nõudmise vormid sageli võimatud. Sellistel juhtudel võib poliitilist tegevust vajaduse tõttu varjata ning aktivismil võib olla salajasemaid vorme teadlikkuse tõstmiseks ja tegevuse valikuks mitteametlike koosolekute, usuteenistuse jms ajal.

“participating as a citizen in society is as important as working or forming a family, yet there has been much more attention to the development of schooling and work and on the formation of relationships and families than to the development of citizenship. This is a serious mistake. Societies throughout the globe have to understand how their youth develop into productive, capable adult citizens. Societies also need to provide opportunities for the development of citizenship through their social institutions.”

Lonie Sherrod, Youth Activism: an International Encyclopaedia

Kuid kas noored ise on passiivsed ja ei tunne huvi oma tuleviku või neid ümbritseva poliitika vastu, nagu sageli kuuleme? Teadlane Robert Putnam on väitnud, et umbes 2000 kodanikuaktiivsus on olnud Ameerika Ühendriikides kõigi aegade madalaim, eriti noorte seas. Ja ta jõudis sellele järeldusele, vaadates, kui palju inimesi hääletab, loeb ajalehti, osaleb poliitilistes klubides ja muus sarnases. Ja tema järeldus oli, et need näitajad on noorte puhul – määratletud kui 18–25-aastased – palju madalamad kui üheski teises vanuserühmas. Näiteks, nagu mainitud, hääletavad noored tavaliselt vähem kui ükski teine vanuserühm.

Kuid tema argument on vastuoluline. Teised teadlased väitsid, et kodanikuaktiivsus ei ole vähenenud, vaid on lihtsalt olemuselt muutunud. Nii ei pruugi noored näiteks ajalehti lugeda, küll aga saavad nad uudiseid telerist või internetist. Organisatsioonides osalemine võib olla madal, kuid nad tegutsevad sageli vabatahtlikena või teevad üldkasulikku tööd ja sellised tegevused on rekordilised.

Varem võib öelda, et üleminek lapsepõlvest täiskasvanuikka oli suhteliselt lihtne. Enne tööstusrevolutsiooni tegeles enamik inimesi põlluharimisega, haris maad ning täiskasvanute ja noorema põlvkonna tööstiilis ja elustiilis ei olnud erinevusi. Seega ei eksisteerinud vajadust omada eraldi perioodi või elu, mida nimetatakse noorteks, ega pöörata sellele erakordset sotsiaalset tähelepanu.

Kuid viimase 2 sajandi jooksul on asjad muutunud – esiteks, kui enne tööstusrevolutsiooni jäi kõik perekonnale – maja ja talu, siis nüüd on asjad muutunud – elad ühes, töötad teises ja õppe- ja kasvatustöö osa toimub taas teises kohas, nii et nüüd hakkasid koolis käima nooremad inimesed. Lisaks hakkas palju rohkem inimesi kui kunagi varem õppima ülikoolidesse või kõrgkoolidesse jne. Tööprotsessid ja tehnoloogia muutuvad kiiresti ning järele jõuda on järjest keerulisem. Nüüd peame pidevalt omandama uusi oskusi, et olla töövõimelised – 20 aastat tagasi omaaegsed teadmised võivad tänapäeval täiesti kasutud olla. Kõik need asjad loovad lõhe põlvkondade ja eriti täiskasvanute ja noorte vahel.

Niisiis, kes on tänapäeval täiskasvanud?

Tavaliselt on arvatud, et teismeeast lahkudes oled täiskasvanu. Seega määrati Euroopas või Ühendkuningriigis ja USA-s tähtaeg vahemikus 18–21. Kuid seda noori ja täiskasvanuid eraldavat joont on viimastel aastakümnetel nihutatud ülespoole, lihtsalt sellepärast, et see näitas, et tänapäeva ühiskonnas ei ole lihtne omandada teadmisi, saavutada täielik iseseisvus ja omada majanduslikke vahendeid, et praeguseks vanuseks täielikult emantsipeerida. Kas, tavaliselt arvatakse, et noored on tänapäeval 18–25-aastased ja mõned nihutavad seda rida isegi 30-aastaseks.

Kaks teadlast defineerivad noort järgmiselt: "Noorus on elastne kategooria: kus see algab ja lõpeb, on tõlgendatav ning tundlik sotsiaalse ja ajaloolise konteksti suhtes. Tavaliselt viitab see elutsükli etapp või aeg inimestele noorukid ja täiskasvanud, inimesed, kes ei ole enam lapsed, vaid "mitte päris" täiskasvanud selles mõttes, et nad võtavad endale iseseisvuse ja kohustused, mida tavaliselt seostatakse täiskasvanueas. Sõltuvalt ühiskonna sotsiaalmajanduslikest ja sotsiaalkultuurilistest traditsioonidest võivad noored olla nii noored kui kolmeteist ja nii vana kui nelikümmend."

Psühholoogilises mõttes on see periood, mil inimene püüab leida ennast maailmast ja oma positsiooni ühiskonnas. Lonnie Sherrod ütleb selle lihtsalt: "See on aeg, mil inimesed peavad otsustama, kuidas nad elatist teenivad, milles nad head on ja millest nad hoolivad... Teisisõnu, noored peavad aru saama, kes nad on, milliste teiste inimeste ja rühmadega nad sobivad, millesse nad usuvad, kuidas nad maailma mõtestavad ja kes veel usub samadesse asjadesse, mida nemad."

Niisiis, see on aeg, mil inimene sõnastab arvamusi, uskumusi ja kujundab identiteeti. Uuringud on näidanud, et inimesed kalduvad kogu elu järgima seda, mida nad oma maailmavaate ja ideoloogiana määratlesid. Tegelikult kipume vanuse kasvades olema paindlikumad ja vähem aldis otsekohesele aktivismile, et noortena näivad ideoloogilised ja poliitilised põhiideed meile külge jäävat. Oma maailmapilti ja ideoloogiat arendades puutuvad noored kokku maailma ja ühiskonnaga, milles nad elavad ning domineerivad ideed, mille järgi neid valitseb. See on ka aeg, mil nad astuvad poliitilisele areenile ja enamikus riikides on 18-aastased noored hääletamiseks registreeritud.

See kõik on väga oluline, kuna noored kalduvad mõnikord järgima olemasolevaid poliitilisi tavasid ja mõnikord neid muutma. Näiteks USA-s ja Ühendkuningriigis näib tõekspidamistes ja poliitilistes tavades olevat järjepidevus järgnevatel ja viimastel aastakümnetel. Hiljuti oleme aga tunnustajaks noorte, eriti Demokraatliku Partei seas kasvavale huvile poliitika vastu; seega toetasid paljud noored Obamat ja viimati suutis Bernie Sanders meelitada oma poliitilisteks toetajateks tohutul hulgal noori inimesi. Euroopas ja eriti Balkanil näib olevat vähem järjepidevust selles mõttes, et noorem põlvkond on sageli revolutsioonilisem ning mässude ja protestide esirinnas. Seega kippus Vietnami sõja ja 1968. aasta üliõpilaste protesti põlvkond olema palju liberaalsem kui nende vanemad ning Balkanil ja Ida-Euroopas juhtisid 1980ndate lõpus ja 1990ndatel noored proteste mitmeparteisüsteemi loomise ja demokraatia poole püüdlemine.

Oluline on rõhutada, et kõik need küsimused noorte ja nende poliitiliste vaadete kohta ei ole mingid marginaalsed, ebaolulised küsimused. Kui usute demokraatiasse, siis teate, et demokraatlikus valitsemissüsteemis on hädavajalikud aktiivsed ja teadlikud kodanikud, kes suudavad osaleda kogukonna avalikus ja poliitilises elus ning teha mõistlikke ja mõistlikke otsuseid. Seega on noortest aktiivsete kodanike kujundamine ja kodanikuosalus ülioluline demokraatliku süsteemi sujuva edasikandumise tagamiseks uutele põlvkondadele. Mõned väidavad isegi, et noored on asendamatud, sest nad näevad poliitilist korda uuest, värskest vaatenurgast ning just neil on tahet ja energiat ning pühendumust seda muuta.

Nagu kirjutab Ron Kassimir samas raamatus noorte aktivismist: "noorte praegune olukord ja edasine saatus on kõigi ühiskondade lootuste ja hirmude tuum." Seega tähendab muretsemine eelkõige noorte kui poliitiliste tegijate pärast muretsemist selle pärast, millisteks kodanikeks noored tulevikus kujunevad ja mida tuleb praegu ette võtta, et valmistada neid ette "headeks" tulevasteks kodanikeks.